

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

การศึกษาดนตรีในศาสนพิธีของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน

ณัฐวดี แสงชู¹, นัฏฐิกา สุนทรธนผล²

¹สาขามานุษยวิทยา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

email: nat_amp@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ใช้หลักมานุษยวิทยา ผู้วิจัยศึกษาเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ข้อมูลสัมภาษณ์ และสังเกตภาคสนามมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาบริบททางคริสต์ศาสนาของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน 2) เพื่อศึกษาบทเพลงที่สำคัญในพิธีมิสซาใหญ่ในรอบปีของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน โดยการบรรเลงบทเพลงศักดิ์สิทธิ์เพื่อขับร้องประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความศรัทธาแด่พระเจ้าและการสร้างกิจกรรมทางศาสนาให้ดำรงอยู่สืบต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า 1) วัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน จัดได้ว่าเป็นโบสถ์ที่มีชื่อเสียงของชุมชน บางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เนื่องจากใกล้แหล่งสถานศึกษาและแหล่งท่องเที่ยว จึงเป็นจุดเด่น ของวัดในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาจึงมีชาวคริสต์เป็นจำนวนมากหลั่งไหลมาเข้าร่วมนมัสการพิธีมิสซาใหญ่ในโอกาสงานสำคัญต่าง ๆ ที่ทางโบสถ์ได้จัดขึ้น ได้แก่ งานฉลองชุมชนแห่งความเชื่อ งานวันอีสเตอร์หรือวันปัสกา วันคริสต์มาส 2) จากการศึกษาบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้ประกอบพิธีมิสซาพบว่า ผู้วิจัยได้เลือกบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่นำมาทำการวิเคราะห์ทั้งสิ้น 14 เพลงรวมทั้งเพลงสวด ได้แก่ เพลงสวดดีพระสังฆราช, เพลงข้าแต่พระเจ้า 6, เพลงศักดิ์สิทธิ์แสนศักดิ์สิทธิ์, พฤตศักดิ์สิทธิ์ (บทสรวัยสฤติ 89), ศุกรศักดิ์สิทธิ์ (นมัสการทางเขน), เสาร์ศักดิ์สิทธิ์ (บทสรวัยสฤติ 42), อาทิตยไบลาน (บทสรวัยสฤติ 22), ไชโยแด่พระองค์, พระทรงบังเกิด, เพลงพักพิงในพระเจ้า, เพลง O Holy Night, เพลงร้องอัลเลลูยา, เพลงเชิญร้องบรรเลง, และเพลงโอพระแม่ผู้แผ่เมตตา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบทางด้านดนตรี พบว่า รูปแบบการประพันธ์ส่วนใหญ่เป็นแบบ ประโยคเพลง (Phrase) ในบางบทเพลงมีแค่ประโยคเดียว หรือประโยคใหญ่ ที่ประกอบด้วย 2 ประโยคในลักษณะประโยคคำถาม - ประโยคคำตอบ และรูปแบบอื่น เช่น รูปแบบไบนารี (Binary Form) เป็นลักษณะของเพลงที่มี 2 ท่อน (Two Part Form) รูปแบบเป็นการถามและตอบซ้ำไปมาอาจเป็นหลายเที่ยวก็ได้ เช่น A:B, AABB, ABAB และรูปแบบเทอร์นารี (Ternary Form) เป็นลักษณะของเพลงที่มี 3 ตอน (Three Part Form) เช่น ABA, ABÁ อัตราจังหวะที่พบในบทเพลงส่วนใหญ่คืออัตราจังหวะ 4/4 และ 2/2 ในลักษณะการดำเนินคอร์ด (Chord Progression) เป็นการดำเนินคอร์ดที่มีน้ำหนักมากและจบแบบสมบูรณ์ ส่วนการเคลื่อนที่ของทำนอง (Melodic Progression) เป็นการเคลื่อนที่แบบตามขั้นหรือการเรียงกัน (Conjunct Progression) และการเคลื่อนที่ข้ามขั้นหรือการกระโดด (Disjunct Progression) การใช้เสียงประสาน (Harmony) ในการขับร้องพบการประสานแบบ คู่ 3 เมเจอร์ และคู่ 5 เพอร์เฟกต์ โดยจะพบในบทเพลงมีลักษณะโน้ตเป็น 4 แนว (Four Part Harmony) ส่วนด้านการร้องเอื้อน (Melismatic Singing) พบว่าการเอื้อนนั้นขึ้นอยู่กับคำร้องการประพันธ์ของบทเพลงศักดิ์สิทธิ์นั้น ๆ รวมถึง

เน้นความเป็นวัฏจักรของชีวิตมนุษย์อันเป็นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ความหมายของเพลงของบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ (Meaning) ล้วนมีความหมายต่อพิธีกรรมทั้งสิ้นของแต่ละ
เทศกาล และแต่ละภาคของพิธีกรรมที่ทางวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสนได้จัดขึ้น

คำสำคัญ : ดนตรีในศาสนาพืธี, ดนตรีในพิธีมิสซาวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

A Study on Music in the Ordinances at Our Lady of Lourdes Church, Bangsaen.

Nattawadee Sangchu¹ Nuttika Soontorntanaphol²

¹Department of Ethnomusicology, Faculty of Fine Art, Srinakharinwirot University.

²Department of Western Music, Faculty of Fine Art, Srinakharinwirot University,
email: nat_amp@hotmail.com

Abstract

This research is a major in Ethnomusicology. The researchers studied references, interviews and observations with objectives as follows; 1) To learn about the context and history of Christianity of Our Lady of Lourdes Church, Bangsaen. 2) To study the important music featured in the mass majority of the year in Our Lady of Lourdes Church, Bangsaen.

By performing sacred music in the ceremonies to build the faith of god, and create religious activities in order to hold on the religious,

The study found that 1) Our Lady of Lourdes Church, Bangsaen is a high reputation church in Bangsean community, Saen Suk Subdistrict, Muang Chonburi District, Chonburi Province because the place is closed to establishment for education and also the attractions. These are the distinctive points of the church, so there are a lot of Catholics come and join the important religious ceremonies occasionally. The example of the ceremonies at the church are Community Celebration of Faith, Easter, and Christmas. 2) The study sacred music use in the mass was found that the researchers chose 14 the sacred songs to analyze, including hymns, for examples, Pontifical Anthem, Oh Lord 6, Saksith San Saksith, Holy Thursday, Holy Friday (Holy Cross), Holy Saturday (Psalms chapter 89), Palm Sunday (Psalms chapter 22), Chai Yo Dae Pra Ong, Joy to the World, Rest in the Lord, O Holy Night, Alleluia, Choen Rong Ban Leng, and Ave Maria.

The analysis of the composition of the music, we found that most of the composition style and phase in some of the songs have just one or long sentence that composed of two sentences with questions and answers, and also in the other form, for instance, binary form which is the style of music with two-part-form. The style of questions and answers format can be repeated several times such as A:B, AABB, ABAB. The Ternary Form is the style of music a style of music that has three form, for

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

instance, ABA, ABÁ. Most of scale of the rhythm was found 4/4 and 2/2 in chord progression. It is the chord progression with a heavy in the end, however, the melodic progression is conjunct progression and disjunct progression. The harmony was found in coordination with chorus. In chorus, the harmony was found major third and Perfect fifth with four part harmony. Nevertheless, in melismatic singing was found that the technique was based on the composed lyrics of each sacred music, including the meaning of the songs are meaningful for the worship and ceremonies at Ordinances of Our Lady of Lourdes Church, Bangsaen.

Keywords : music ordinances, music in mass at Ordinances of Our Lady of Lourdes Church, Bangsaen.

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

บทนำ

ศาสนาในประเทศไทยทุกศาสนา มีการพัฒนาการใช้ดนตรีเข้ามาเกี่ยวข้องประกอบงาน พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์หรือประเพณีสำคัญนั้น ๆ เพราะดนตรีหรือการร้องเพลงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ และมีความหมายมาก ในทุก ๆ ศาสนาจะถือว่า ดนตรีหรือการขับร้องเป็นบทภาวนาชั้นสูง คือเป็น วิธีการที่จะช่วยยกจิตใจมนุษย์ให้สูงขึ้น เป็นสิ่ง เสริมสร้างบรรยากาศให้เกิดความศรัทธามากขึ้น นอกจากนั้นดนตรียังจัดว่าเป็นสื่อที่เป็นเครื่องมือ ช่วยในการสอนศาสนาและช่วยในการเผยแพร่ ศาสนา ศาสนาทำให้นักบุญอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะทุกศาสนาล้วนมุ่งหวังให้ ศาสนิกชนของตน เป็นคนดี และเมื่อศาสนิกชนเป็นคนดีแล้ว สังคมก็ ย่อมจะปราศจากความเดือดร้อน ศาสนาช่วยให้ มนุษย์รู้ว่สิ่งใดชั่ว ถูกผิด ในศาสนาคริสต์สอนว่า พระเจ้าทรงประทานศีลธรรมประจำใจมนุษย์ ให้ มนุษย์รู้จักดีชั่ว มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีศาสนาเป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อเลือกกระทำแต่สิ่ง ที่เป็นคุณงามความดี

เพราะฉะนั้น ยิ่งดนตรีศาสนามีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับกิจกรรมมากเพียงใด ก็ยิ่งเป็น สิ่งศักดิ์สิทธิ์มากขึ้นเพียงนั้น เพราะดนตรีศาสนา ส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำให้การภาวนา อธิฐานออกธรรมาสน์ยิ่งขึ้น หรือทำให้จารีตพิธี สง่ายิ่งขึ้น แต่พระศาสนจักรส่งเสริมศิลปะแท้ ทุกแบบอันมีลักษณะที่พึงมี และรับเข้ามาใช้ การาวกิจต่อพระเป็นเจ้า

ศาสนาที่มีดนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องเป็น อย่างมาก จนอาจกล่าวได้ว่าไม่สามารถแยกดนตรี ออกจากศาสนาได้เลยก็คือคริสต์ศาสนา คริสต์ศาสนาเข้ามาในประเทศไทยผ่านทาง กลุ่มมิชชันนารี (Missionary) ที่เข้ามาเผยแพร่ ศาสนา ซึ่งมีมิชชันนารีที่เข้ามานั้น มีอยู่ด้วยกัน

สองนิกายหลัก คือ นิกายคาทอลิก (Catholic) และนิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant) มิชชันนารี นิกายคาทอลิกจากประเทศโปรตุเกสเป็น มิชชันนารีกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2110 ใน รัชสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชแห่ง กรุงศรีอยุธยา หลังจากนั้นก็มีมิชชันนารีนิกาย คาทอลิกจากประเทศสเปนและฝรั่งเศส เข้ามา เผยแพร่คริสต์ศาสนาอย่างคึกคักในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ คริสตชน ที่เป็นผลสืบสายจาก มิชชันนารีนิกายคาทอลิกมักถูกเรียกว่า “คริสต์ง” ตามสำเนียงภาษาโปรตุเกส ส่วนมิชชันนารีนิกาย โปรเตสแตนต์นั้น เข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนาในปี พ.ศ. 2371 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่ง คริสตชนนิกายโปรเตสแตนต์จะถูกเรียกว่า “คริสต์เียน” ตามสำเนียงภาษาอังกฤษ (ประสิทธิ์ พงศ์อุดม, 2547 : 13) ปัจจุบันกรมศาสนาในประเทศไทย ได้รับรององค์กรศาสนาคริสต์ 5 องค์กร คือ 1) สภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่ง ประเทศไทย 2) สภาคริสตจักรในประเทศไทย 3) สหกิจคริสเตียน (รวมทั้งแองกลิกัน ลูเทอรัล) 4) สหคริสตจักรแบปติสต์ 5) เซเวนเดย์แอดเวนติส

นอกจากนี้ยังมีคริสตจักรอิสระอีกหลาย แห่งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่น คริสตจักรคณะพระกิตติคุณสมบูรณ์ พระคริสตจักร คณะคริสเตียนสัมพันธ์ เป็นต้น คริสตจักรแต่ละ แห่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของการเลือกใช้บท เพลง หรือท่วงทำนอง แต่เป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อนมัสการองค์พระผู้เป็นเจ้า ทางเราได้ไปร่วม นมัสการและสรรเสริญกับทางคริสตจักร พบว่า ทางคริสตจักรมีการใช้เพลงเร็วช่วงเริ่มต้นสรรเสริญ ต่อมาจะนมัสการด้วยเพลงช้า บางคริสตจักรมีแต่ เพลงช้า และที่เห็นได้แตกต่างคือ เครื่องดนตรีที่ ใช้ในคริสตจักร เพราะบางคริสตจักรมีการใช้

เน้นความเป็นวัง ปู่คุณปู่คุณย่าคุณตาคุณยายให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

กลองร่วมบรรเลง แต่บางคริสตจักรก็ไม่มี แต่เครื่องดนตรีหลัก ๆ เช่น เปียโน ไวโอลิน ฟรุต เชลโล่ เป็นต้น ดนตรีมีความสัมพันธ์กับการนมัสการอย่างมากนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันดนตรีเปรียบเสมือน “ลือ” ที่หมุนขับเคลื่อนการนมัสการไปข้างหน้า เป็นพระวจนะในภาษาแห่งสวรรค์ เป็นประจักษ์พยานในอุตรภาพของพระองค์ในแผนการแห่งความรอด ดนตรีสามารถเป็นตัวกลางที่ช่วยให้เราสัมผัสการทรงสถิตของพระเจ้าได้แม้ในความลึกกลับที่สุดของพระองค์ ยิ่งกว่านั้น ดนตรีเป็นส่วนประกอบที่เกื้อหนุนบรรยากาศแห่งการนมัสการ ช่วยอุ้มเสียงที่ประชุมให้เสียงที่ร้องออกมานั้นไพเราะยิ่งขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2548 : 156)

ในพิธีมิสซา ขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ บทขอบพระคุณ เริ่มต้นเมื่อพระสงฆ์รับเครื่องบูชาและกล่าวบทภาวนาเตรียมเครื่องบูชาจบ ถือเป็นการเริ่มต้นสุดยอดและศูนย์กลางของพิธีถวายบูชามิสซาทั้งหมด (สมณกระทรวงพิธีกรรมและศีลศักดิ์สิทธิ์ กรุงโรม, 2548 : 38) บทขอบพระคุณเริ่มที่การขอบพระคุณซึ่งเป็นบทพูดของพระสงฆ์ จากนั้นจึงเป็นการขับร้อง “บทศักดิ์สิทธิ์” (Sanctus) ซึ่งเป็นการร่วมใจของผู้ที่อยู่ในพิธีทุกคนให้ร้องถวายพระพรพระผู้เป็นเจ้าของบทศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นบทเพลงแรกในบทภาวนาขอบพระคุณจึงถือเป็นบทเพลงที่สำคัญที่สุดในบทเพลงของพิธีมิสซาทั้งหมด (ไพศาล อานามวัฒน์, 2550 : สัมภาษณ์)

จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องดนตรีในศาสนาพิธีของวัดแม่พระเมืองลูร์ดบางแสน ซึ่งเป็นโบสถ์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาของชุมชนบางแสน เพื่อทำการวิจัยศึกษาบริบททางศาสนาและ

ลักษณะทั่วไป รวมทั้งการศึกษาบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้ขับร้องในพิธีมิสซา ล้วนมีองค์ประกอบสำคัญในพิธีกรรมทั้งสิ้น ครั้งนี้เพื่อเป็นการบันทึกข้อมูลอันเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์การสืบทอดดนตรีในพิธีมิสซาของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน จังหวัดชลบุรีให้กับคนรุ่นหลังคงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและบริบททางคริสต์ศาสนาในวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน
2. เพื่อศึกษาบทเพลงที่สำคัญในพิธีมิสซาใหญ่ในรอบปีของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะ พิธีกรรมและดนตรีที่ใช้ในพิธีมิสซาวันสำคัญในรอบปี ของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ประวัติความเป็นมาและบริบททางคริสต์ศาสนา องค์ประกอบพิธีกรรม ขั้นตอนการประกอบพิธีกรรม เครื่องดนตรีที่ใช้ ชิวประวัตินักดนตรี และองค์ประกอบของดนตรีที่ใช้บรรเลงงานพิธีมิสซาสำคัญในรอบปี ได้แก่ งานฉลองชุมชนแห่งความเชื่อ งานวันอีสเตอร์หรือวันปัสกา วันคริสต์มาส

การศึกษาและค้นคว้าดนตรีที่ใช้ในศาสนาพิธีมิสซาของผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก กรณีศึกษา ณ วัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน (จังหวัดชลบุรี) ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์ บันทึกเสียงและบันทึกภาพที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนาจากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมด

เน้นความเป็นวิจัย ปรัชญาของความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

มาวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยออกมาในรูปของการบรรยาย และผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูล
2. ขั้นรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
3. ขั้นศึกษาข้อมูลเรียบเรียงข้อมูลจากการการถอดแบบบันทึกเสียง วิดีทัศน์และการจดบันทึกที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาจัดลำดับเนื้อหาสาระและจัดหมวดหมู่ตามความสำคัญเพื่อให้ได้ข้อสรุปของการวิจัย
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยได้นำข้อมูลมาเรียบเรียงจัดเป็นหมวดหมู่จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้
 - 4.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาและบริบททางคริสต์ศาสนาในวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน
 - 4.2 ศึกษาบทเพลงที่สำคัญในพิธีมิสซาใหญ่ในรอบปีของวัดแม่พระเมืองสุรด์วิเคราะห์บทเพลงประกอบที่ใช้ในพิธีมิสซา กรณีศึกษาของวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน
5. การสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำมาจัดเรียงในรูปแบบของการพรรณนาเป็นความเรียงและสรุปเป็นรายงานวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

ประวัติความเป็นมาและบริบททางคริสต์ศาสนาในวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน

ลักษณะทั่วไปของวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน หรือวัดบางแสน (ชลบุรี) สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 167 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี รหัสไปรษณีย์

20130 โทรศัพท์ 0-3874-5106 เส้นทางถนนลงหาดบางแสน (ตรงข้ามห้างแหลมทอง) ติดกับมหาวิทยาลัยบูรพา วัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 90 กม. จากถนนสุขุมวิท เลี้ยวขวาที่สามแยกบางแสน ไปตามถนนลงหาดบางแสน ประมาณ 1 กม.เศษ วัดบางแสน อยู่ห่างจากวัดชลบุรีประมาณ 11 กม. อยู่ห่างจากวัดศรีราชาประมาณ 13 กม.และ อยู่ห่างจากชายหาดบางแสนประมาณ 1 กม. เศษ

เจ้าอาวาสผู้ดูแลวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน มีประจำอยู่ 2 องค์คือ คุณพ่อมิเกล กาโรซาบาลและคุณพ่อบีต้า ยาซเซาส์ S.J. เป็นผู้ดูแลวัดและเป็นประธานงานพิธีมิสซาในหลายโอกาสที่ทางวัดได้จัดขึ้น และเป็นผู้สอนคำสอนโปรเตสแตนต์ให้คริสตังให้กับครอบครัวชุมชน บางแสน และเป็นที่ปรึกษาให้กับสัตบุรุษในการเข้าร่วมพิธีมิสซาในการประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

กลุ่มนักขับ-นักร้องดนตรีของวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน

กลุ่มนักร้องดนตรีของวัดแม่พระเมืองสุรด์ บางแสน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มนักร้องดนตรีที่ใช้ในมิสซาธรรมดา กลุ่มคณะนักร้องประสานเสียงนิตดาทอกลิก Bangsaen Church Choir (BCC) และกลุ่มนักร้องชาวฟิลิปปินส์ จะร่วมบรรเลงเฉพาะงานพิธีสำคัญหรือเทศกาลเท่านั้น วงนี้จะร้องบรรเลงประจำในพิธีมิสซาทุกวันอาทิตย์ และประจำทุกวันที่ 11 ของเดือน คือ พิธีสำคัญเกี่ยวกับแม่พระเป็นพิเศษที่ประจำอยู่ 2 พิธี คือ พิธีนพวารแม่พระนิจจานุเคราะห์ ซึ่งจะจัดขึ้นทุกวันเสาร์จะมีบทสวดเฉพาะสำหรับพิธีนี้ ในบทสวดเป็นการรำพึงภาวนาถึงแม่พระเป็นพิเศษ วอนขอแม่พระในสิ่งที่ต้องการ และอีกพิธีหนึ่งคือ การแห่เทิดเกียรติแม่พระ ซึ่งต้อง

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

บรรเลงด้วยบทเพลงศักดิ์สิทธิ์เพื่อส่งเสริมความศรัทธาให้กับคริสตังชุมชนบางแสน

งานพิธีสำคัญในรอบปี ของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน

พิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ ซึ่งประกอบด้วยพิธีกรรม 4 ภาค คือ

ภาค 1 เริ่มพิธี

ภาค 2 ภาควจนพิธีกรรม

ภาค 3 ภาควบูชาขอบพระคุณ

ภาค 4 ปิดพิธี

1. งานพิธีสำคัญในรอบปี ของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน มีดังนี้ งานฉลองวัดชุมชนแห่งความเชื่อของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 กิจกรรมวันผู้ป่วยสาวยังส่งเสริมให้แพทย์ พยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์ทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานด้านบริการสุขภาพปฐมภูมิ โดยกิจกรรมมีการตรวจสุขภาพสำหรับผู้ป่วยและญาติ จากนั้นมีการออกเยี่ยมผู้ป่วยโรคเรื้อรัง พิกการ ผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชนบางแสนและในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ซึ่งตรงกับวันผู้ป่วยสากล ทางวัด ได้จัดพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับผู้ป่วย พร้อมกับส่งศีลเจมให้กับผู้เจ็บป่วยและผู้สูงอายุด้วย

ภาพที่ 1 ภาพจุดตรวจสุขภาพ

ที่มา : ภาพถ่ายโดยณัฐดี แสงชู เมื่อวันที่ 8 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

ภาพที่ 2 ภาพเจมหน้าผาก

ที่มา : ภาพถ่ายโดยณัฐดี แสงชู เมื่อวันที่ 8 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

2. วันอาทิตย์สมโภชปัสกา (วันอีสเตอร์)
ในวันอาทิตย์สมโภชปัสกา 5 เมษายน 2558 พิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ คุณพ่อได้เสกไข่ ซึ่งเป็นเครื่องหมายของการเกิดใหม่ และมีชีวิตใหม่ร่วมกับพระเยซู คริสตเจ้า และได้แจกไข่ปัสกาให้กับสัตบุรุษทุกท่าน พร้อมกันนี้ ชาวคริสต์แต่ละครอบครัวจะแต่งตัวสวยงาม มาร่วมพิธีกรรมในโบสถ์ พร้อมร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า นอกจากนี้ บางครอบครัวก็มักจะตกแต่งไข่เป็น

เน้นความเป็นวัง ปฏักสิ่งองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ลวดลายสีสรรต่าง ๆ เพื่อนำมามอบให้แก่กันและกัน ส่วนบางโบสถ์ก็จัดกิจกรรม ร่วมรับประทานเพื่อเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ รวมไปถึงจัดเกมสนุก ๆ ให้แต่ละครอบครัวหาไขอีสเตอร์ ที่ถูกซ่อนเอาไว้ในพุ่มไม้หรือกอหญ้าต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เฉลิมฉลองได้ช่วยกันค้นหา และได้ใช้เวลาแห่งความสุขในวันอีสเตอร์ร่วมกัน สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเฉลิมฉลองคือ ไข่ โดยชาวคริสต์จะเรียกว่า ไขอีสเตอร์หรือ ไข่ปัสกา ทั้งนี้ ก็เพื่อสื่อถึงการเกิดใหม่ ชีวิตที่กำลังเริ่มต้นใหม่ และสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น เต็มไปด้วยความชื่นบานและความดี โดยชาวคริสต์มักจะวาดรูปตกแต่งลวดลายไข่ให้สวยงามอย่างสนุกสนาน และนิยมกินไข่ในวันดังกล่าว ซึ่งเชื่อว่าหากกินไข่แล้วจะนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาสู่ชีวิตของเรา

ภาพที่ 3 ภาพแจกไข่เตอร์

ที่มา : ภาพถ่ายโดยณัฐวดี แสงชู เมื่อวันที่ 5 เดือนเมษายน พ.ศ. 2558

ภาพที่ 4 ภาพชาวคริสต์ตั้งบางแสน

ที่มา : ภาพถ่ายโดยณัฐวดี แสงชู เมื่อวันที่ 5 เดือนเมษายน พ.ศ. 2558

3. วันพระคริสตสมภพ (วันคริสต์มาส)

ในวันพฤหัสบดีที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2558 พิธีมิสซานับเป็นพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ของคริสตชนที่ทั่วโลกต้องเข้าโบสถ์ หรือวัดเพื่อปฏิบัติพิธีกรรมกันในค่ำคืนวันที่ 24 ธันวาคม ก่อนวันฉลองพระคริสตสมภพในวันที่ 25 ธันวาคม ซึ่งเป็นพิธีที่สวยงามและได้เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของคริสตชนต่อการร่วมขอบคุณพระเจ้า เทศกาลคริสต์มาสจึงเป็นวันแห่งการเฉลิมฉลองวันประสูติของพระเยซู และเป็น การฉลองความรักที่พระเจ้ามีต่อมนุษยโลก โดยส่งบุตรชาย คือ “พระเยซู” ลงมาเกิดเป็นมนุษย์ เพื่อช่วยไถ่บาป และช่วยให้มนุษยรอดพ้นจากการทำชั่วนั่นเอง ดังนั้นในวันนี้ถือเป็นวันที่มีความหมายสำคัญต่อชาวคริสต์ทั่วโลก และมีการส่งบัตรอวยพรให้ของขวัญ แก่กันและกัน รวมทั้งประดับประดา ตกแต่งบ้านเรือนด้วยแสงไฟ และต้นคริสต์มาสอย่างสวยงาม มีพิธีบูชามิสซาวันคริสต์สมภพ (สองภาษา) หลังพิธีมีเศราพระกุมาร เริ่มงานเวลา 17.00 น. กิจกรรมสอยดาว บริการอาหาร และการแสดง ซึ่งบรรยากาศทางด้านหน้าวัด

เน้นความเป็นวัง ปฎิบัติของค้ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ศึกษามากมีผู้มาเข้าร่วมงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาร่วมนมัสการในพิธีเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 5 ภาพพิธีมิสซาฉลองคริสมาส
ที่มา : ภาพถ่ายโดยณัฐติ แสงชู เมื่อวันที่ 24 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558

ภาพที่ 6 ภาพทมิ้นนักแสดง
ที่มา : ภาพถ่ายโดยณัฐติ แสงชู เมื่อวันที่ 24 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558

บทเพลงสำคัญในพิธีมิสซาใหญ่ในรอบปี
วิเคราะห์บทเพลงที่ใช้ในพิธีมิสซา กรณีศึกษา
ของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน

ผู้วิจัยได้เลือกวิเคราะห์บทเพลงศักดิ์สิทธิ์
ในงานพิธีสำคัญในรอบปีรวมทั้งองค์ประกอบของ
ดนตรีที่ปรากฏให้เห็นในบทเพลงศักดิ์สิทธิ์และ

เพลงสวดทั้งหมด 14 เพลง ได้แก่ เพลงสดุดี
พระสังฆราช, เพลงข้าแต่พระเจ้า 6, เพลงศักดิ์สิทธิ์
แสนศักดิ์สิทธิ์, พลุ่สศักดิ์สิทธิ์ (บทสร้อยสดุดี
89), ศุภศักดิ์สิทธิ์ (นมัสการกางเขน), เสาร์ศักดิ์สิทธิ์
(บทสร้อยสดุดี 42), อาทิตยไบลาน (บทสร้อยสดุดี 22),
ไชโยแด่พระองค์, พระทรงบังเกิด, เพลงพักพิงใน
พระเจ้า, เพลง O Holy Night, เพลงร้องอัลเลลูยา,
เพลงเชิญร้องบรรเลง, และเพลงโอ้พระแม่ผู้แผ่เมตตา
สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. สังคีตลักษณะ (Musical Form) บทเพลง
ศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้ประกอบพิธีมิสซามีหลากหลาย
รูปแบบ ได้แก่

1.1 ประโยคเพลง (Phrase) ในทางดนตรี
ถือเป็นหน่วยที่สั้นที่สุดของเพลงซึ่งมีความสมบูรณ์
ในตัว และประโยคใหญ่ที่ประกอบด้วย 2 ประโยคใน
ลักษณะประโยคคำถาม – ประโยคคำตอบ

1.2 (Binary Form) เป็นลักษณะของ
เพลงที่มี 2 ตอน (Two Part Form) รูปแบบ
ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ท่อนทำนอง A และ
ท่อนทำนอง B ลักษณะเป็นการถามและตอบซ้ำ
ไปมาอาจเป็นหลายเที่ยวก็ได้ เรียกบทเพลงแบบนี้
ว่ารูปแบบ A:B, AAB, ABAB

1.3 (Ternary Form) เป็นลักษณะของ
เพลงที่มี 3 ตอน (Three Part Form) รูปแบบ
ส่วนกลางที่แตกต่างจากส่วนต้นและส่วนท้าย เช่น
ท่อนทำนองที่ 1 หรือ A ท่อนทำนองที่ 2 หรือ B
ซึ่งจะเป็นทำนองที่เปลี่ยนแปลงจากท่อนทำนองที่
1 ส่วนท่อนทำนองที่ 3 ก็คือการกลับมาอีกครั้ง
ของทำนองที่ 1 หรือ A เรียกบทเพลงแบบนี้ว่า
รูปแบบ ABA, ABÁ ตัวอย่างเช่น เพลงสดุดี
พระสังฆราช

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

สดุดีพระสังฆราช (March Pontifical)

ณัฐวดี แสงชู

ภาพที่ 7 ภาพโน้ตเพลงสดุดีพระสังฆราช

ที่มา : ณัฐวดี แสงชู

2. การพัฒนาของแนวทำนอง (Melodic Development) ในบทเพลงศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นรูปแบบการการซ้ำ (Repetition) เป็นการซ้ำทำนองบางส่วน อาจจะซ้ำทันทีในประโยคเดียวกัน

3. เพลงสวด (Chant) โดยไม่มีดนตรีประกอบ (Unaccompanied) โดยร้องเป็นโน้ตเดียวกัน (Unison) และมีเพียงแนวดนตรีแนวเดียว (Monophony) ตัวอย่างเช่นเพลงนมัสการกางเขน

วิศุทธิ์ สัมภานันท์

นมัสการกางเขน

ณัฐวดี แสงชู

สร้อยที่ 59

สร้อยที่ 61 (สลับกับบทเพลงสรรเสริญ)

ภาพที่ 8 ภาพโน้ตเพลงนมัสการกางเขน

ที่มา : ณัฐวดี แสงชู

4. จังหวะ (Rhythm) จังหวะในบทเพลงศักดิ์สิทธิ์นี้มีอัตราจังหวะที่หลากหลายที่พบได้แก่ 6/8 3/4 4/4 2/4 2/2 4/2 ในเพลงที่มีเนื้อร้องเดียวกันแต่มีทำนองแตกต่างกัน ในอัตราจังหวะที่แตกต่างกัน พบว่าในหนังสือเพลงในปัจจุบันยังมีเพียงทำนองที่ใช้อัตราจังหวะ 4/4 และ 2/2 เป็นส่วนใหญ่

5. มาตราเสียง หรือบันไดเสียง (Scale) ในบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ บันไดเสียง C เมเจอร์, F เมเจอร์, D เมเจอร์, A เมเจอร์ และมีบางบทเพลงที่มีการเปลี่ยนบันไดเสียง ตัวอย่าง เช่น บทเพลงสวด มีการใช้บันไดเสียง โบราณ หรือโหมดโบราณ (Church Mode) ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่สามารถใช้ต่อไปยังเพลงอื่นได้ในเพลงที่เป็นบันไดเสียงเดียวกัน

6. การดำเนินคอร์ด (Chord Progression) คือ การเคลื่อนที่จากคอร์ดหนึ่งไปยังอีกคอร์ดหนึ่ง เช่น การดำเนินคอร์ดจาก V - I, I - IV, I - V หรือ IV - V เป็นการดำเนินคอร์ดที่มีน้ำหนักมากเพราะคอร์ด I, IV และ V เป็นคอร์ดหลัก (แต่ถ้าอยู่ในรูปพลิกกลับ ก็จะมีน้ำหนักน้อยลง) นอกจากนี้การใช้

เน้นความเป็นวง ปฏิกิริยาของความรู้สึก ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

คอร์ด VII แทนคอร์ด V จะทำให้น้ำหนักน้อยลง ส่วนการใช้คอร์ด ii, iii และ VI เป็นการใช้คอร์ดที่มีน้ำหนักเบาซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินคอร์ดมีน้ำหนักเบาลงด้วย

7. การเคลื่อนที่ของทำนอง (Melody Progression) การเคลื่อนที่ของทำนองในบทเพลงศักดิ์สิทธิ์นี้พบว่ามีลักษณะดังนี้ ได้แก่ การเคลื่อนที่แบบตามขึ้นหรือการเรียงกัน (Conjunct Progression) หมายถึง การขึ้นตัวโน้ตคือขึ้นคู่ 1 (Unison) และการเคลื่อนที่ข้ามขึ้นหรือการกระโดด (Disjunct Progression) หมายถึง การเคลื่อนที่ของทำนองที่มีมากกว่าขึ้นคู่ 2 ขึ้นไป

8. เสียงประสาน (Harmony) คือ จากบทเพลงศักดิ์สิทธิ์เป็นเสียงร้องผู้หญิงเดี่ยวบ้าง หรือผู้ชายบ้างตามโน้ตของบทเพลงที่กำหนด บางบทเพลงมีลักษณะโน้ตเป็น 4 แนว (Four Part Harmony) หัวหน้าวงคอรัสจะจัดลำดับการขับร้องประสานเสียงโดยแบ่งประเภทดังนี้

8.1 เสียงร้องของมนุษย์ (Human Singing Voices) เสียงร้องของมนุษย์จัดได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีติดตัวมากับมนุษย์ทุกคน เสียงร้องของมนุษย์จัดเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์สื่อความหมายได้ดีที่สุด ยากจะหาเครื่องดนตรีชนิดใด ๆ มาเทียบได้เสียงร้องของมนุษย์มีการจัดแบ่งเป็นหลายประเภทเนื่องจากช่วงเสียงสูงเสียงต่ำและคุณภาพของเสียงที่ต่างกัน โดยทั่วไปเสียงร้องสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ โซปราโนและอัลโต ซึ่งเป็นเสียงของผู้หญิง ส่วนเทเนอร์และเบส ซึ่งเป็นเสียงของผู้ชาย นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งประเภทของเสียงย่อยลงไปอีกได้ดังนี้

8.1.1 โซปราโน (Soprano) คือ เสียงสูงสุดของผู้หญิง (A''-C') มีหลายลักษณะ คือ

8.1.1.1 Colouratura Soprano เป็นช่วงเสียงสูงและเล่นลีลาพลิกแพลงได้

8.1.1.2 Lyric Soprano เป็นช่วงเสียงสูงที่อ่อนหวานและเบา มีลีลาไม่พลิกแพลงเท่า Colouratura Soprano

8.1.1.3 Dramatic Soprano เป็นช่วงเสียงสูงที่ฟังดูหนักแน่นมีพลัง เล่นลีลาต่าง ๆ ได้ มากกว่าเสียงโซปราโนลักษณะอื่น ๆ

8.1.2 เมซโซ โซปราโน (Mezzo Soprano) เสียงกลาง ๆ ของผู้หญิง (F''-A) ลักษณะของเสียงมีพลังและหนักแน่น แต่ไม่สดใสเท่าโซปราโน

8.1.3 อัลโตหรือคอนทราลโต (Alto or Contralto) คือ เสียงต่ำของผู้หญิง (D''-F) ลักษณะของเสียงมีพลังและหนักแน่น

8.1.4 เทเนอร์ (Tenor) คือ เสียงสูงของผู้ชาย (G'-B) มี 2 ลักษณะคือ

8.1.4.1 Lyric Tenor เป็นเสียงสูงสุดของผู้ชาย ลักษณะของเสียงเบาสดใสไม่ค่อยมีพลัง

8.1.4.2 Dramatic Tenor เป็นเสียงเทเนอร์ที่มีลักษณะหนักแน่นมีพลัง เล่นลีลาต่าง ๆ ได้ บางครั้งเรียกว่า Tenor Robusto

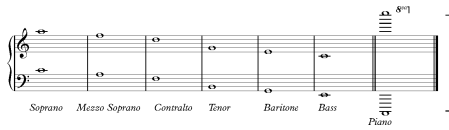
8.1.5 บาร์โตน (Baritone) คือ เสียงกลางของผู้ชาย (E'-G) ลักษณะของเสียงต่ำแต่มีความสดใสกว่าเสียงเบส

8.1.6 เบส (Bass) คือ เสียงต่ำสุดของผู้ชาย (C-E,,) มีลักษณะหนักแน่น ฟังดูลึก ๆ ก้องกังวาน นักร้องบางคนมีช่วงเสียงที่ต่ำมากเรียกว่า Basso Profundo

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ภาพที่ 9 ช่วงเสียงร้องระดับต่าง ๆ ของมนุษย์ เทียบกับช่วงเสียงเปียโน

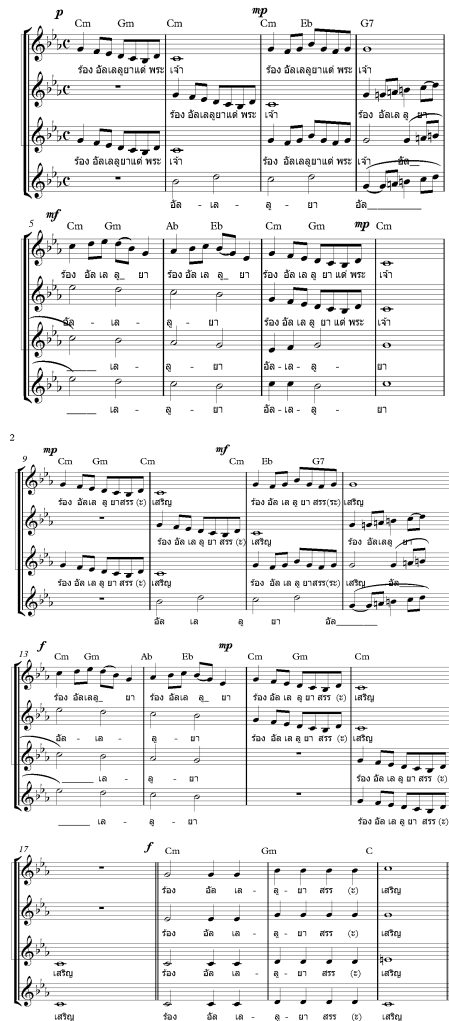
ที่มา : ญัฐติ แสงชู

นอกจากนี้ยังมีเสียงอีกบางลักษณะที่แปลกออกไปและน่าสนใจ ได้แก่ เสียงที่เรียกว่า คาสตราโต (Castrato) ซึ่งเป็นเสียงขับร้องของผู้ชายที่มีเสียงแหลมสูงเช่นเดียวกับเสียงโซปราโนหรืออัลโตของผู้หญิง คาสตราโต เป็นวัฒนธรรมการใช้เสียงที่นิยมในช่วงศตวรรษที่ 17-18 คือ ยุคบาโรกและต้นยุคคลาสสิก โอเปร่าในยุคนี้นิยมใช้เสียงคาสตราโตขับร้องเป็นตัวพระเอกเสียงลักษณะนี้เกิดขึ้นโดยเป็นเสียงของเด็กผู้ชายที่มีเสียงใสสูงแหลม เรียกว่า เสียง โซปราโนเด็กชาย (Boy Soprano) ได้แก่ เสียงเด็กชายที่ยังไม่แตก ซึ่งนิยมใช้กัน เนื่องจากคุณภาพเสียงสดใสมาก ก่อนที่เสียงเด็กชายจะแตกและกลายเป็นเสียงผู้ชาย มีการทำตอน (Castration) เพื่อมิให้ฮอโมนเพศชายทำงาน คุณภาพเสียงสูงแหลมจึงยังคงอยู่ แต่มีความหนักแน่นมากกว่าเสียงโซปราโนในเด็กชาย เนื่องจากการเจริญเติบโตของร่างกายทำให้ปอดใหญ่ขึ้น เสียงจึงมีน้ำหนักมากแม้จะแหลมสูงในระดับโซปราโนหรืออัลโต ปัจจุบันไม่มีการกระทำเช่นนี้เพื่อให้มีลักษณะเสียงคาสตราโตอีกแล้ว เพราะไม่นิยมเสียงคาสตราโต แต่นักร้องชายบางคนที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับฮอโมนเพศชาย เสียงไม่แตก บุคคลเหล่านี้จึงมีเสียงคาสตราโต ซึ่งมีน้อยมาก แต่มีลักษณะเสียงอีกประเภทหนึ่งคือ เคาน์เตอร์เทนอร์ (Counter Tenor) ซึ่งเป็นเสียงของผู้ชายที่ใช้

เทคนิคในการขับร้องให้มีเสียงสูงในระดับโซปราโนหรืออัลโต ซึ่งลักษณะเสียงนี้ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน และสามารถขับร้องทดแทนเสียงคาสตราโตได้ ตัวอย่าง เช่น เพลงร้องอัลเลลูยา

ร้องอัลเลลูยา

ญัฐติ แสงชู

ภาพที่ 10 ภาพโน้ตเพลงร้องอัลเลลูยา

ที่มา : ญัฐติ แสงชู

เน้นความเป็นวัง ปู่กับใจองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

9. การร้องเอื้อน (Melismatic Singing) คำร้องและทำนองของบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ พบว่า การบรรจุคำร้องส่วนใหญ่เป็นการร้องแบบเนื้อเต็มในทำนองหลัก พบว่าการเอื้อนนั้นขึ้นอยู่กับ คำร้องการประพันธ์ของบทเพลงศักดิ์สิทธิ์นั้น ๆ

10. ความหมายของเพลง (Meaning) บทเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทาง ศาสนาของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน ล้วนมีความหมายต่อพิธีกรรมทั้งสิ้นยิ่งดนตรีศาสนามี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพิธีกรรมมากเพียงใด ก็ยิ่ง เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากขึ้นเพียงนั้น เพราะดนตรี ศาสนาส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ดนตรี ในพิธีกรรมมีความสัมพันธ์กับเทศกาลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทเพลงภาคเฉพาะของมิสซา (Proper Chant) ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจถึง ธรรมล้ำลึกของแต่ละเทศกาล จึงควรทำความเข้าใจ ในความหมายของแต่ละเทศกาล และแต่ละภาค ของพิธีกรรม เพื่อจะได้เลือกบทเพลงให้เหมาะสม กับพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์นั้น

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการวิจัย การศึกษาดนตรีในศาสนาพิธี ของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน พบว่า การประกอบ พิธีกรรมทางศาสนาพิธีมิสซาในโอกาสสำคัญงาน ต่าง ๆ ดนตรีและบทเพลงศักดิ์สิทธิ์จึงมีบทบาทใน การสร้างบรรยากาศความเป็นหนึ่งเดียวในการ นมัสการทุกครั้ง เมื่อสัตบุรุษและชาวคริสต์ต่งทุก คนร่วมกันขับร้องบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ในภาคพิธี เพื่อเป็นการภาวนาขับร้องสรรเสริญให้กับพระเจ้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพงศ์ ขอบชื่นสุข (2556 : 61) ได้กล่าวว่าชาวคริสต์ทุกคนจะถือ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมของคริสต์เท่านั้น เพราะว่า วัฒนธรรมคริสต์หมายถึงวิถีการดำเนินชีวิต หรือ รูปแบบพฤติกรรม ตลอดจนสิ่งสร้างสรรค์ต่าง ๆ

ด้วยคริสต์เป็นระบอบการดำเนินชีวิตซึ่งครอบคลุมใน ทุกวิถีปฏิบัติทั้งเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ในคำสอนในคัมภีร์ไบเบิล ดนตรีก็ เช่นเดียวกัน ชาวคริสต์ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ในโบสถ์ มีลักษณะเป็นการสวดเพื่อสรรเสริญพระเจ้าเรียกว่า “เพลงสวดหรือเพลงนมัสการ” โดยมี บทบาทสำคัญในการขับร้องประกอบภาคต่าง ๆ ของพิธีกรรม นอกจากนี้ในด้านทำนอง ต้องมีความไพเราะและสง่างาม สร้างความรู้สึกละมุนและ เสริมสร้างความรู้สึกรักศรัทธาในจิตใจของผู้ฟัง เป็นเพลงที่ถูกต้องตามหลักทฤษฎีดนตรีสากล และสามารถบันทึกเป็นโน้ตสากลได้ ทำนองต้องมีความสอดคล้องกับความหมายของเนื้อร้อง และ คำนึงถึงความสามารถในการขับร้องจริง จึงไม่ควร ประพันธ์ทำนองที่มีช่วงเสียงกว้างเกินไป และ ควรมีท่อนนำเพลงที่ชัดเจน เพื่อความพร้อม เปรียงกันในการขับร้อง คณะกรรมการดนตรี ศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรม (2551 : 6) จากการวิเคราะห์ บทเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ทำการบันทึก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สินีนาถ สิทธิเลิศประสิทธิ์ (2553 : 182) พบว่าลักษณะทางดนตรีที่พบมักใช้ลักษณะ จังหวะของแนวทำนองที่ชัดเจน มีการแบ่งประโยค ด้วยจำนวนห้องที่ชัดเจน หรือมีการซ้ำท่อน การเคลื่อนที่ทำนองมักเกิดขึ้นแบบเรียงเสียง และใช้การบรรจุคำแบบเนื้อเต็ม ซึ่งลักษณะ ทั้งหมดนี้ช่วยให้บทเพลงเป็นที่จดจำได้ง่าย ทั้งต่อนักดนตรี นักขับ และสัตบุรุษ ทำให้ยังคงใช้อยู่ใน พิธีในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม พบว่าลักษณะอื่น ๆ เช่น การเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์ ไม่ได้ทำให้ บทเพลงไม่ได้รับความนิยมในการนำไปใช้ใน พิธีมิสซา แต่ในแต่ละกลุ่มนักขับ มีการจัดการ การเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกันไปผ่านการเอื้อนเล็กน้อยซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละวัด การเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์อาจเกิดขึ้นเนื่องจาก

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

คำร้องซึ่งจำเป็นต้องแต่งตามแนวทางปฏิบัติของพระศาสนจักร ทำให้เกิดข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนคำให้เหมาะสมตามเสียงทำนองอีกทั้งจำเป็นต้องใช้คำว่า “ศักดิ์สิทธิ์” ซึ่งเป็นคำที่ประกอบไปด้วยเสียงเอกทั้งสองพยางค์ ขึ้นต้นเพลงเป็นจำนวนถึง 3 ครั้ง จึงทำให้เกิดความยากลำบากในการแต่งทำนองให้สอดคล้องกับเสียงวรรณยุกต์ที่แท้จริง

เมื่อผู้วิจัยได้เลือกบทเพลงศักดิ์สิทธิ์และเพลงสวดทั้งหมดนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทางด้านดนตรีจากการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบการประพันธ์ส่วนใหญ่เป็นแบบ ประโยคเพลง (Phrase) ในบางบทเพลงมีแค่ประโยคเดียว หรือประโยคใหญ่ที่ประกอบด้วย 2 ประโยคในลักษณะประโยคคำถาม - ประโยคคำตอบ และรูปแบบอื่น เช่น รูปแบบไบนารี (Binary Form) เป็นลักษณะของเพลงที่มี 2 ท่อน (Two Part Form) รูปแบบเป็นการถามและตอบซ้ำไปมาอาจเป็นหลายเที่ยวก็ได้ เช่น A:B, AAB, ABAB และรูปแบบเทอร์นารี (Ternary Form) เป็นลักษณะของเพลงที่มี 3 ตอน (Three Part Form) เช่น ABA, ABA อัตราจังหวะที่พบในบทเพลงส่วนใหญ่คือ อัตราจังหวะ 4/4 และ 2/2 ในลักษณะการดำเนินคอร์ด (Chord Progression) เป็นการดำเนินคอร์ดที่มีน้ำหนักมากและจบแบบสมบูรณ์ ส่วนการเคลื่อนที่ของทำนอง (Melodic Progression) เป็นการเคลื่อนที่แบบตามขั้นหรือการเรียงกัน (Conjunct Progression) และการเคลื่อนที่ข้ามขั้นหรือการกระโดด (Disjunct Progression) การใช้เสียงประสาน (Harmony) ในการขับร้องพบการประสานแบบคู่ 3 เมเจอร์ และคู่ 5 เปอร์เฟกต์ โดยจะพบในบทเพลงมีลักษณะโน้ตเป็น 4 แนว (Four Part Harmony) ส่วนด้านการร้องเอื้อน (Melismatic Singing) พบว่าการเอื้อนนั้นขึ้นอยู่กับคำร้องการประพันธ์ของบทเพลงศักดิ์สิทธิ์นั้น ๆ รวมถึงความหมาย

ของเพลงของบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ (Meaning) ล้วนมีความหมายต่อพิธีกรรมทั้งสิ้นของแต่ละเทศกาล และแต่ละภาคของพิธีกรรมที่ทางวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสนได้จัดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย เรื่อง การศึกษาดนตรีในศาสนพิธีของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ พิธีมิสซาเทศกาลสำคัญในรอบปีของวัดแม่พระเมืองลูร์ด บางแสน บนเว็บไซต์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีแหล่งข้อมูลสำหรับสืบค้นต่อไปให้กับผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับศาสนา

2. ควรมีกุมนักขับนักดนตรีเพิ่มขึ้นอย่างเช่น เพิ่มนักดนตรีประเภทเครื่องสาย ได้แก่ ไวโอลิน วิโอล่า เชลโล่ เพื่อทำให้งานเพลงศักดิ์สิทธิ์มีสีสัน และมีพลังในการส่งเสริมความศรัทธามากยิ่งขึ้นในการร้องสรรเสริญในพิธีมิสซา

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างดนตรีพิธีกรรมในพิธีมิสซางานสำคัญของโบสถ์คาทอลิกหรือวัดอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ต่างอำเภอหรือ ตำบลอื่นในจังหวัดชลบุรี

2. ควรศึกษาดนตรีในพิธีกรรมอื่น ๆ ของนิกายโรมันคาทอลิก เช่น พิธีบวชพระสงฆ์ สักขานุกรพิธีมิสซาปลงศพ รวมทั้งบทเพลงศักดิ์สิทธิ์และเพลงสวดที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ความหมายของบทเพลงในพิธีที่กล่าวถึงความสำคัญของพิธีมิสซานั้น

เน้นความเป็นวัฏจักรขององค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

References

- Chobcheunsuk, P. (2013). **The Musical Study of the Greatness of Roman Catholic: Casestudy the Holy Rosary Church Bangkok**. Bangkok: Graduate School Srinakharinwirot University.
- Laguer, V. the parsonage. (1996). **The history of the Catholic Church in Thailand**. Bangkok: mother a new era.
- Luang Wichitwathakan. (1967). **National Religions Vols1**. Bangkok: AUSA Printing.
- Pantarangsi, S. (2003). **Comparative religion**. (8th ed.). Bangkok: Sukkapabjai.
- Pongaudom, P. (2004). **Trace the past: 175 years missionaries Protestant in Thailand**. Bangkok: Prachumtong Printing.
- Sithilertprasit, S. (2010). **The Music in the Sanctus of the Roman Catholic Mass in the Archdiocese of Bangkok, Thailand**. Bangkok: Graduate School Mahidol University.
- Socatiyanurak, N. (2004). **Form and Analysis** (3rd ed.). Bangkok: the publisher of Chulalongkorn University.
- The Board of Directors The Sacred music in the ritual. (2008). **Advice and guidance in the sacred music in the ritual**. Bangkok: The Federation of the chief priest of the Roman Catholic Church of Thailand (Department of Religious Affairs Ministry of Culture.).
- The Federation of the supreme patriarch of the Catholic Church of Thailand. (2000). **Documents the house of the supreme patriarch of the Catholic Church of Thailand**. Bangkok: The Office of the supreme patriarch of the Catholic Church of Thailand.
- The Royal Institute. (2005). **Dictionary of terms, religion, International English - Thai version of the Royal Institute** (3rd ed.). Bangkok: The Royal Institute.
- Weravittayan, T. (2013). **The hymns translated from English in Christ's Vision Church, Phitsanulok: the meanings of the hymns and the theological essences**. Phitsanulok: Graduate School Naresuan University.